

(Hoe) Moeten wij rusten op Zondag!?

Soms wordt de vraag gesteld “moet men rusten op zondag en mag er dan ook gedurende de ganse dag niet gewerkt worden? “.

Om hierop te kunnen antwoorden is het best eerst eens te onderzoeken waar de Zondag als rustdag eigenlijk vandaan komt en wat hij betekent.

Om dit te weten moet men eigenlijk terug gaan in de tijd tot bij het ontstaan van de kerk. De zondagsviering werd niet ineens ingevoerd maar ontwikkelde zich over een lange periode.

Eerst werden op bepaalde plaatsen vanaf vrijdag middag tot zondag om 4 uur 's morgens een vastentijd ingevoerd . De zondag zelf werd dan als feest- of herinneringsdag beschouwd ter nagedachtenis van de opgestane Christus.

Waarbij dan samengekomen werd om de maaltijd des Heren te vieren, maar voor de overgebleven tijd werd er dan op zondag gewoon gewerkt

Geschriften tonen aan dat tegen de tweede, derde eeuw na Christus het idee om op zondag de opstanding van Christus te vieren praktisch volledig was doorgedrongen en aanvaardt in de kerk.

Naast het herdenken van de opstanding is het element van het rusten op zondag er vooral gekomen door de invloed en bemoeienissen van de Romeinse overheid, en bijzonderlijk door de invloed van keizer Constantijn.

Op 7 maart 321 vaardigt Constantijn een edict uit waarbij hij stelt dat voortaan de zondag een rustdag is voor zijn gehele rijk. Niet een godsdienstige rustdag , maar een dag waarop alle inwoners van zijn keizerrijk het werk konden neerleggen.

Het was bedoeld om eenheid en vrede te bewerkstelligen in zijn rijk; heidenen en christenen voortaan samen verenigd op één en dezelfde rustdag (feestdag).

Dit gebeuren miste zijn uitwerking niet en in de vierde eeuw na Christus werd dan ook door de kerkleiding de zondag officieel als rustdag ingesteld.

Hierbij werd bij de aanvang het rusten (niet werken) op deze dag enkel aanbevolen, pas enkele eeuwen later werd het verplicht gesteld.

Vanaf de zesde tot en met de dertiende eeuw wordt dan zowel door het kerkelijk als het burgerlijk gezag de zondagsviering steeds dwingender opgelegd.

Kerkbezoek werd verplicht en het aantal regels dat aangaf wat wèl en niet mocht werd steeds gedetailleerder. Het was ook zo dat tot in de late middeleeuwen de zondag werd gevierd van zonsondergang tot zonsondergang.

Pas in de achttiende en negentiende eeuw wordt de invloed van de burgerlijke overheid op het kerkbezoek te niet gedaan. En pas de laatste decennia werden

door het kerkelijk gezag de oude voorschriften wat betreft het werken op zondag drastisch gewijzigd.

Dit kort geschiedkundige overzicht toont aan dat het ontstaan van de zondagsviering en de zondagsrust een menselijke instelling en traditie is.

Zowel vertegenwoordigers van de Katholieke als reformatorische gelovigen zijn het daar mede eens. Hierbij enkele uitspraken van beide groepen (voor meer dergelijke uitspraken zie bijlage “ uitspraken betreffende de zondagsviering “)

“De zondag is een katholieke instelling en de aanspraak ervan kan slechts op katholieke beginselen verdedigd worden... Van het begin tot het einde van de H.Schrift is er geen enkele tekst, die recht geeft om de wekelijkse openbare eredienst te verplaatsen van de laatste dag van de week naar de eerste”
(the Catholic Press, Sydney, Australie, 1900)

“God gaf eenvoudig weg Zijn (de Rooms-katholieke) kerk de macht om welke dag of dagen dan ook apart te stellen. Zij beoordeelt welke dagen geschikt zijn als heilige dagen. De kerk koos de zondag, de eerste dag van de week en in de loop van de tijd voegde zij andere heilige dagen toe” (Vincent J . Kelly, Forbidden Sunday and Feast-day Occupations p2)

“Wij hebben de zevende dag naar de eerste verplaatst, van zaterdag naar zondag , op het gezag van de ene heilige , katholieke apostolische kerk van Christus”
(Bishop Symour, Waarom wij de zondag houden) ((Episcopale kerk))

Geen enkele kerkelijke auteur uit die dagen (de eerste eeuwen na Christus) is daarom op de gedachte gekomen om te beweren dat de zondag zoiets als een Christelijke sabbat zou zijn(...) een direct gebod van Jezus zelf of de apostelen om in de plaats van de sabbat de zondag te vieren kon men immer niet aanvoeren. (prof Dr. K. Runia. De zondag onder druk ; uitgeverij KOK Kampen , 1996 p 11) ((gereformeerde kerken van Nederland))

(Hoe) Moet men nu de zondagsrust onderhouden!?

Uit het voorgaande ziet men dat i.v.m. de zondagsviering de kerkverantwoordelijken in de loop der tijden menselijke wetten en verordeningen hebben gemaakt waarvan ze eisen dat hun leden zich daaraan zullen houden. Daar het menselijke inzettingen en verordeningen zijn die zelfs in de loop der tijd veranderen kan op de gestelde vraag geen eenduidig antwoord worden gegeven.

En moet een Katholiek gelovige (hij die trouw is aan de leerstellingen van de Paus) en een Protestants of Evangelies gelovige (hij die trouw is aan de

leerstellingen van de Protestantse leiders) te rade gaan bij hen om te weten wat hun leerstellingen op vandaag zijn. Men zal dan ook vaststellen dat sommigen leren dat men op zondag de ganse dag een volledige rust moet onderhouden, en anderen zullen toelaten dat er op deze dag gewerkt mag worden.

Voor de Christen gelovige ligt dit echter totaal anders en dit omdat Christus' wetten en leerstellingen in de tijd onveranderlijk zijn en blijven

Mattheus 5:18 "Want voorwaar, Ik zeg u: Eer de hemel en de aarde vergaat, zal er niet een jota of een tittel vergaan van de wet, eer alles zal zijn geschied"

Daar nu echter de zondagsviering op geen enkele Bijbelse basis stoelt, is de vraag of men al dan niet moet rusten op zondag bij een Christen dan ook niet aan de orde en is de zondag een (werk)dag als een ander .

Wat hij echter wel als Christen in acht moet nemen zijn Gods' geboden . In dit geval het vierde gebod; waarbij **de zevende dag** geheiligd (apart gezet voor God) dient te worden.

De essentie hierbij is dat God een **welbepaalde dag** (de 7^e = zaterdag) apart zette **om Hem te eren, te loven en te herdenken als Schepper** (**exodus 20**) **en Verlosser** (**Deut. 5**) van de mensheid.

Het rusten van eigen arbeid op deze dag m.a.w. het niet bezig zijn met zaken voor eigen rekening zoals kopen, verkopen, studeren e.a. is hierbij geen doel op zich maar een logisch gevolg van het voorgaande.

Volgens de Bijbelse bepaling wordt de naam "Christenen" toegekend aan volgelingen van Christus (handelingen 11:26) die ook door Paulus als heiligen benoemd worden (d.w.z. afgezonderd voor de dienst van God) en gekenmerkt worden als zij "*die de geboden van God **bewaren** en het getuigenis van Jezus hebben* Openbaring 12:17 of zoals in Openbaring 14:12 zij "*die de geboden Gods en het geloof in Jezus **bewaren*** .

Het woord bewaren heeft in de oorspronkelijke tekst meer de betekenis van bewaken, wat natuurlijk ook bewaren en onderhouden insluit maar meer de nadruk legt op het feit dat een discipel van Christus, een Christen, er dus in de eerste plaats zal voor zorgen en op toezien dat in het onderwijs de oorspronkelijke basisvoorwaarden van God vervat in de Tien Geboden **ongewijzigd en totaal** moeten doorgegeven en benadrukt worden.

Want enkel op deze wijze kan iemand te weten komen wat hij volgens Gods raad te doen en te laten heeft , Wat ook Paulus benadrukt in zijn brief aan de Galaten 3:19.

“Waartoe dient dan de wet? Om de overtredingen te doen blijken is zij erbij gevoegd”.

Paulus' gevolgtrekking is dus zeer logisch: de wet dient in de eerste plaats om de overtreding te doen kennen want als men Gods basisvoorwaarden niet meer kent en of onderwijst hoe kan men dan nog een ware discipel van Christus zijn of genoemd worden ?

. Hosea 4:6 Mijn volk gaat te gronde door het gebrek aan kennis. Omdat gij de kennis verworpen hebt, verwerp Ik u, dat gij geen priester meer voor Mij zult zijn; daar gij de wet van uw God vergeten hebt, zal ook Ik uw zonen vergeten.

Het antwoord op de vraag: (Hoe) Moeten wij rusten op Zondag? hangt dus in de eerste plaats af van het feit wiens volgeling men wenst te zijn:

Een discipel of volgeling van Christus m.a.w. een Christen gelovige

of

een volgeling van mensen m.a.w. een Protestants gelovige of een Katholiek gelovige

Bijlage:

Uitspraken betreffende zondagviering

Het katholicisme spreekt:

De zondag is een katholieke instelling en de aanspraak ervan kan slechts op katholieke beginselen verdedigd worden... Van het begin tot het einde van de

H.Schrift is er geen enkele tekst, die recht geeft om de wekelijkse openbare eredienst te verplaatsen van de laatste dag van de week naar de eerste

the Catholic Press, Sydney, Australie, 1900

Het protestantisme, dat het gezag van de (Rooms Katholieke) kerk verwerpt, heeft geen goede reden voor hun zondagstheorie en behoren logischerwijze de zaterdag als de sabbat te houden.

John Gilmary Shea, American Catholic Review, januari 1883

Het is een goede zaak om de Presbyterianen, Baptisten, Methodisten en alle andere christenen er aan te herinneren dat de Bijbel hen nergens steunt in hun houden van de zondag. De zondag is een instelling van de Rooms-Katholieke kerk, en diegenen die deze dag vieren, houden een gebod van de Rooms-Katholieke kerk.

Priest Brady, in an address, reported in the Elizabeth N.J. News, 18 maart 1903

Vraag: Weet u nog een andere manier om te bewijzen dat de (Rooms-katholieke) kerk de macht heeft om feestdagen of voorschriften te geven, om heilige dagen in acht te laten nemen?

Antwoord: Indien de kerk zulke macht niet had, dan zou zij niet datgene hebben kunnen doen, waarin alle moderne gelovigen het met haar eens zijn: zij zou het houden van de zondag, de eerste dag van de week, niet in de plaats hebben kunnen stellen van het houden van de zaterdag, de zevende dag van de week, een verandering die niet berust op het gezag van de Heilige Schriften.

Stephan Keenan, A. Doctrinal Catechism p. 176

Rede en gezond verstand vragen om het aannemen van het ene of het andere van deze alternatieven: of het protestantisme en het heiligen van de zaterdag, of het Rooms katholicisme en het heiligen van de zondag. Een compromis is onmogelijk

1893

The Catholic Mirror, 23 december

God gaf eenvoudig weg Zijn (de Rooms katholieke) kerk de macht om welke dag of dagen dan ook apart te stellen. Zij beoordeelt welke dagen geschikt zijn als heilige dagen. De kerk koos de zondag, de eerste dag van de week en in de loop van de tijd voegde zij andere heilige dagen toe

Vincent J. Kelly, Forbidden Sunday and Feast-day Occupations p2

Protestanten..aanvaarden liever de zondag dan de zaterdag als dag van openbare aanbidding, nadat de Rooms Katholieke kerk deze dag verandert heeft...Maar de Protestanten realiseren zich niet dat...door het houden van de zondag zij het gezag van de woordvoerder van de kerk, de paus, accepteren.

Our Sunday Visitor, 15 februari 1950

Niet de schepper van het heelal in Genesis 2: 1-3 maar de Rooms Katholieke kerk kan aanspraak maken op de eer , dat zij de mensheid elke zevende dag een onderbreking van zijn werk heeft gegeven

S.D. Mosna, Storia della Domenica, 1969 pp. 366 – 367

Indien de protestanten de Bijbel zouden volgen, zouden zij op de Sabbatdag God aanbidden. Door het houden van de zondag volgen zij een wet van de Rooms Katholieke kerk.

*Albert Smith, Chancellor of the Archdiocese of Baltimore,
Antwoord gegeven in een brief voor de kardinaal 10 februari 1920.*

Het was de rooms Katholieke kerk, die op gezag van Jezus Christus deze rust (van de Bijbelse sabbat) op de zondag heeft overgebracht. Door de zondagsviering bewijzen de Protestanten eer, ondanks zichzelf, aan het gezag van de (Rooms Katholieke) kerk.

Monsignor Louis Segur, Plain Talk about the Protestantism of Today

Wij Rooms Katholieken, hebben precies hetzelfde gezag om de zondag te heiligen in plaats van de zaterdag zoals wij voor ieder ander artikel in onze geloofsbelijdenis hebben, namelijk op het gezag van de kerk...terwijl u die protestant bent helemaal geen gezag voor die wijziging heeft; want er is geen gezag in de Bijbel voor de zondagsheiliging; en u wilt niet erkennen, dat het gezag hiervoor ergens anders vandaan kan komen. In feite volgen u en wij de traditie betreffende deze aangelegenheid; maar wij volgen haar gelovende dat het een deel van Gods woord is, en dat de Rooms Katholieke kerk haar goddelijk aangewezen beschermster en vertolkster is; u volgt de Rooms Katholieke kerk, terwijl u haar de gehele tijd veroordeelt als een feilbaar en verraderlijke gids, die vaak Gods gebod krachteloos maakt ' (citaat uit Mattheüs 16:6)

The Brotherhood of St Paul The Clifton Tracts Vol4 tract4,p15

Door goddelijk recht bracht de kerk de viering van de Sabbat over naar de zondag, haar werd door haar grondlegger , Jezus Christus, het onfeilbare gezag gegeven. De Protestanten, die beweren dat de Bijbel de enige gids voor hun geloof is, hebben geen volmacht om de zondag te vieren. In deze aangelegenheid is de Zevende Dags Adventist de enige consequente protestant.

The Catholic Universe Bulletin, 14 augustus 1942 p. 4

B) Het Protestantisme spreekt:

De gereformeerde kerken van Nederland:

Geen enkele kerkelijke auteur uit die dagen (de eerste eeuwen na Christus) is daarom op de gedachte gekomen om te beweren dat de zondag zoiets als een Christelijke sabbat zou zijn(...) een direct gebod van Jezus zelf, of de apostelen om in de plaats van de sabbat de zondag te vieren kon men immer niet aanvoeren.

(prof Dr. K. Runia. *De zondag onder druk ; uitgeverij KOK Kampen , 1996 p 11*

De zondag is geen verplaatste sabbatdag; de zondag is onder leiding van de Heilige Geest geworden tot de dag waarop wij de opstanding van de Heer in het bijzonder herdenken; op grond van de Heilige Schrift kan de zondagsarbeid als zodanig niet worden verboden of als zondig worden gekwalificeerd

De generale synode van Middelburg 1965/66

Baptist:

Er was en er is een gebod om de Sabbatdag te heiligen, maar de Sabbatdag was niet de zondag. Gaarne wordt er gezegd – en met enig triomf- dat de Sabbatdag van de zevende dag van de week werd overgebracht naar de eerste dag van de week, met al zijn plichten, rechten en sancties. Omdat ik een oprecht verlangen had naar meer kennis over dit onderwerp, dat ik vele jaren ernstig hen bestudeerd, vraag ik: waar wordt het bericht van zo'n verandering gevonden? Niet in het Nieuwe Testament- absoluut niet. Daar is geen schriftuurlijk bewijs van de verschuiving van de Sabbat van de zevende dag naar de eerste dag van de week.

Dr. E.T. Hiscox, author of the Baptist Manual

Congregationalist:

Het is heel duidelijk, hoe streng of toegewijd we de zondag ook mogen doorbrengen, dat we de sabbat niet houden..Het fundament van de Sabbat werd door een bijzonder goddelijk gebod gelegd. Wij kunnen zo'n gebod niet aanvoeren om de zondag te vieren... Er is geen enkele regel in het Nieuwe Testament dat zegt, dat we enige straf oplopen door de schending van de veronderstelde heiligheid van de zondag.

Dr R.W. Dale , De Tien Geboden pp. 106 – 107

Lutheran Free Church:

Als er geen enkele plaats in de Heilige Schriften gevonden kan worden, die getuigt dat de Heer Zelf of de apostelen zo'n verandering van de Sabbatdag naar de zondag hebben bevolen, dan is het niet gemakkelijk de vraag te beantwoorden: Wie heeft de sabbat verandert en wie heeft het recht dit te doen?

George Sverdrup, A New Day

Protestant Episcopal:

De dag is nu veranderd van de zevende naar de eerste...maar aangezien wij voor deze verandering geen schriftuurlijke aanwijzing vinden, mogen wij concluderen dat zulks op gezag van de kerk werd gedaan.

Eplanation of Catechism

Baptist:

Nergens noemt de Bijbel de eerste dag van de week de Sabbatdag. .. Er is geen schriftuurlijke gezag en natuurlijk ook geen schriftuurlijke verplichting om iets dergelijks te doen

The Watchman

Presbyterian:

Men kan geen woord of zinspeling in het Nieuwe Testament vinden over het zich onthouden van werken op zondag. Het houden van Aswoensdag of de Vasten berust op precies dezelfde basis als het houden van de zondag. De rust van de zondag maakt geen deel uit van de Goddelijke wet.

Canon Eyton, in De Tien Geboden

Anglican:

En waar staat in de Bijbel geschreven dat wij de eerste dag van de week behoren te houden?

Ons wordt geboden de zevende dag te houden, maar nergens wordt ons geboden om de eerste dag te houden

Isaac Williams, Plain Sermons on the Catechism

Disciples of Christ:

Er is geen Bijbels gezag, die de eerste dag van de week als “ de dag des Heren “ aanwijst.

Dr. D.H.Lucas; Christian Oracle, januari 1890

Methodist:

Het is waar dat er geen gebod voor de kinderdoop is. Noch bestaat er één om de eerste dag van de week te heiligen. Velen geloven dat Christus de Sabbatdag heeft veranderd. Maar uit Zijn eigen woorden kunnen wij opmaken, dat Hij niet voor dat doel kwam. Degenen die geloven dat Jezus de Sabbatdag veranderde, baseren dit slechts op een veronderstelling.

Amos Biney, Theological Compendium , pp. 180-181

Episcopalian:

Wij hebben de zevende dag naar de eerste verplaatst, van zaterdag naar zondag, op het gezag van de ene heilige en apostolische kerk van Christus.

Bishop Seymour, waarom wij de zondag houden

Southern Baptist :

De geheiligde naam van de zevende dag is “ Sabbat”. Dit feit is te duidelijk om er over te discussiëren (Exodus20 : 8-10) ...De duidelijke leer van het Woord over dit punt is in alle eeuwen erkend. Nooit hebben de discipelen de sabbatswet toegepast op de eerste dag van de week. Die dwaasheid werd aan latere eeuwen overgelaten, noch beweerden zij dat de zevende dag vervangen werd door de eerste dag van de week

Dr. Layman Abbot, in the christian Union , 26 juni 1890

Christian Church:

Er is in de hemelse orakelen geen bewijs dat de sabbat is veranderd, of dat de dag des Heren daarvoor in de plaats is gekomen

Alexander Cambell, in the Reporter, 8 oktober 1921

Baptist:

Mij lijkt het onverklaarbaar dat Jezus, terwijl Hij gedurende drie jaar gesprekken voerde met Zijn discipelen en dikwijls met hen sprak over verschillende aspecten van het sabbatsvraagstuk, en het ontdeed van niet juiste uitleggingen (Joodse tradities), nooit heeft gezinspeeld op enige verandering van deze dag; ook gedurende de veertig dagen na Zijn opstanding maakt Hij hiervan geen gewag. Noch heeft, voor zover het ons bekend is, de Heilige Geest, die gegeven werd om hen alles indachtig te maken wat Hij tegen hen gezegd had, dit vraagstuk behandeld. De geïnspireerde apostelen bespraken dit onderwerp ook niet, terwijl zij het evangelie brachten, gemeenten stichtten en hen met raad en daad bijstonden. Natuurlijk weet ik zeer goed, dat in de vroeg christelijke geschiedenis het gebruik ontstond om de zondag te beschouwen als een religieuze dag, zoals we het van de christelijke voorvaders en uit andere bronnen leren. Maar wat jammer, dat de zondag het brandmerk draagt van het heidendom en gedoopt is met de naam van de zonnegod, daarna is overgenomen en geheiligd door de pauselijke afvalligheid, en nagelaten werd als een geheiligde erfenis aan het Protestantisme

*Dr; E.T. Hiscox, report of his sermon at the baptist
Minister's Convention in New York Examiner 16 november 1893*

Conclusie

Uit bovenstaande uitspraken blijkt dat mensen zowel onder de Katholiek gelovigen als onder de Protestants gelovigen tot dezelfde slotsom komen, namelijk: **De Zondagsviering is een menselijke instelling**

Maar omwille van allerlei familiale, sociale en voornamelijk financiële omstandigheden blijven ze zich toch aan menselijke geboden of tradities houden in plaats van God te gehoorzamen .

Wat echter niet mensvreemd is want ook ten tijde van Christus waren er dergelijke mensen en zowel voor hen als voor zij die op vandaag dezelfde houding aannemen geeft God de volgende boodschap

*“ Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij. **Tevergeefs eren zij Mij, omdat zij leringen leren, die geboden van mensen zijn.** Gij verwaarloost het gebod Gods en houdt u aan de overlevering der mensen. En Hij zeide tot hen: Het gebod Gods stelt gij wel fraai buiten werking om uw overlevering in stand te houden Marcus 7:7 Mattheus 15:9*

1/07/2008

Decouttere Bernard

decoutterebernard@yahoo.com